

“ใช้เฉพาะในราชการ ไม่เป็นสิ่งพึงเปิดเผย”

บันทึก

เรื่อง บริษัทน้ำมันแสนตารัดและบริษัทน้ำมันตราหอย
ขออนุญาตไม่ต้องจอดเรือที่ทำเรือกรุงเทพฯ

หนังสือของกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ๒๑๓๙/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับสัญญาที่รัฐบาลได้ทำไว้กับบริษัทน้ำมันแสนตารัดและบริษัทน้ำมันตราหอย และกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย บางประการนั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๓) ได้ตรวจพิจารณาเรื่องนี้แล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

๑. ปัญหาที่ว่ารัฐบาลกับบริษัทน้ำมันทั้งสองได้ทำสัญญาเกี่ยวกับการโอนกิจการของกรมเชื้อเพลิงกันไว้ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๐ และได้มีข้อความอนุญาตให้บริษัทใช้ท่าเรือของบริษัทที่ตำบลช่องนนทรีเป็นท่าขนถ่ายน้ำมันและอุปกรณ์เกี่ยวกับน้ำมันได้ ครั้นต่อมาได้มีกฎหมาย (พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๕๓) บังคับให้เรือทุกลำที่มาขนถ่ายคนโดยสารหรือของที่บรรทุกในกรุงเทพฯ จะต้องจอดและเทียบที่ท่าเรือกรุงเทพฯ เว้นแต่เมื่อไม่มีท่าเทียบเรือว่างพอจะเทียบได้หรือเพราะเหตุจำเป็นอย่างอื่น และคณะกรรมการควบคุมการจอดเรือได้อนุญาตแล้ว จึงจะเข้าเทียบหรือจอดเรือ ณ ท่าเทียบเรืออื่นได้ เช่นนี้ กฎหมายดังกล่าวจะลบล้างสัญญาที่ได้กระทำไว้ดังกล่าวข้างต้นหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจดูสัญญาในเรื่องนี้แล้ว เห็นว่าถึงแม้จะมีข้อความปรากฏอยู่ในข้อ ๑๓ (ข) ว่า บริษัททั้งสองจะได้รับความยินยอมให้ใช้ท่าเรือนั้นโดยปราศจากข้อจำกัดใด ๆ (The Companies shall be granted unrestricted use of the said wharf) แต่เมื่อต่อมาภายหลังได้มีกฎหมายบังคับว่าเรือกำปั่นทุกลำที่บรรทุกคนโดยสารหรือของจากต่างประเทศเข้ามาในลำน้ำเจ้าพระยาหรือเรือใด ๆ ที่เข้ามาในลำน้ำเจ้าพระยาโดยขนถ่ายคนโดยสารหรือของจากเรือกำปั่นที่มาจากต่างประเทศ เมื่อผ่านด่านสมุทรปราการแล้ว ถ้าจะส่งคนโดยสารหรือของที่บรรทุกมานั้นขึ้นบก ต้องจอดเทียบท่าที่ท่าเรือกรุงเทพฯ ซึ่งอยู่ในเขตท่ากรุงเทพฯ เขตที่ ๒ แต่แห่งเดียว เว้นไว้แต่เมื่อไม่มีท่าเทียบเรือว่างพอจะเทียบได้ หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นและได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการแล้ว จึงจะเข้าเทียบหรือจอดในเขตท่ากรุงเทพฯ เขตที่ ๑ หรือในตำบลอื่นใด (มาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย ซึ่งแก้ไขโดยฉบับที่ ๙ พ.ศ. ๒๕๕๓) ซึ่งกฎหมายนี้เป็นกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย

ของประชาชน การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดเรือและขนถ่ายสินค้าต่างๆ จึงต้องเป็นไปตามกฎหมายนี้โดยทั่วกันทุกกรณี คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเห็นว่า ความในสัญญาลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๔๙๐ ดังกล่าวมาแล้ว หากทำให้บริษัททั้งสองได้รับยกเว้นจากบทกฎหมายดังกล่าวนั้นไม่ แต่ทั้งนี้บริษัทจะควรได้รับการผ่อนผันเพียงใดก็ย่อมแล้วแต่คณะกรรมการตามกฎหมายดังกล่าวจะพิจารณาตามนัยแห่งบทบัญญัติของกฎหมายนั้นต่อไป

๒. ปัญหาที่ว่ารัฐบาล (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์) ได้เคยมีหนังสือให้คำรับรองแก่บริษัทน้ำมันว่า จะไม่จำหน่ายน้ำมันแก่ประชาชนเป็นการแข่งขันกับบริษัทซึ่งหนังสือนี้ได้ทำไว้ก่อนทำสัญญาลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๔๙๐ ดังกล่าวมาแล้ว ต่อมาบริษัทได้ต่อว่าว่ากรมเชื้อเพลิงได้จำหน่ายน้ำมันแก่ประชาชนด้วย จึงขอทราบว่ายกเว้นที่รัฐบาลได้ทำไว้กับบริษัทน้ำมันทั้งสองลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๔๙๐ นั้น จะลบล้างคำรับรองดังกล่าวข้างต้นด้วยหรือไม่ นั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจดูหนังสือรับรองของกระทรวงพาณิชย์ดังกล่าวแล้ว มีความเห็นในข้อ ๒ ว่าดังนี้

“as soon as the oil products of your company are distributed in Siam, the Liquid Fuel Department will cease to sell oil products to the public nor will any Government Department sell such products to the public thereafter. Any distribution of oil products that may be undertaken by a Government Department thereafter will be confined the distribution to Government Departments to meet their own requirements. Nor will any Government Department hold shares in any company that might be formed in Siam for the distribution of oil products in this country, and the Government representatives on the Boards of Directors in the companies in which Government Departments are share-holders will vote against the acquisition of shares in any company that might be formed in Siam for the distribution of oil products in this country;.....”

เห็นว่าคำรับรองนี้เป็นคำมั่นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งผู้แทนที่ไปร่วมประชุมกับคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ชี้แจงว่า เป็นคำมั่นที่ให้ไปเพื่อชักจูงให้บริษัทน้ำมันเข้ามาทำการจำหน่ายน้ำมันในประเทศไทย คำมั่นนี้ไม่มีกำหนดระยะเวลา ส่วนสัญญาลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๔๙๐ นั้น เป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหาก ซึ่งมีได้มีข้อความลบล้างคำมั่นอันนี้แต่ประการใด คำมั่นนี้ซึ่งเป็นคนละส่วนกับสัญญาจึงยังคงมีผลอยู่

(นายเสริม วินิจชัยกุล)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๔๙๕